

[Bording.]

Oktober — hvilket vil sige, at der ikke skal svares Rente af Købesummen, men Rente af Jordværdien — mange flere Ansøgere, end der er Brug. I min Hjemegn, i Nærheden af Horsens, blev der saaledes købt en Gaard for nogen Tid siden, som udstykkedes efter Loven af 4. Oktober. Man indkaldte Ansøgere, og i Løbet af 14 Dage meldte der sig en tre, fire Gange saa mange, som der var Jord til; men de Beløb, de skal forrente i Fremtiden, laa ganske vist ogsaa under de Beløb, der ellers vilde være at forrente af Købesummen.

En anden Aarsag til, at Loven ikke har virket, er den, at man stiller for store økonomiske Krav til Nybyggerne. Saa hvis man virkelig ønsker et Arbejde fremmet, som der tidligere har været paa dette Omraade, maa man lette Vilkaarene for Nybyggerne, som ønsker at komme i Gang. Det er ikke saa helt ringe Krav, der stilles med Hensyn til den økonomiske Indsats, de maa gøre; de skal købe Besætninger og Inventar. Det betyder et ikke ringe Beløb for de paagældende under de nuværende Forhold. Naar man saa ser paa de Vanskeligheder, der er for Landbruget i Øjeblikket, er det givet, at mange bliver betænkelige ved at gaa ind paa disse Vilkaar.

Det er paa forskellig Maade, at denne Lov udnyttes af Udstykningsforeningerne. Den udnyttes paa den Maade, at de kan faa et Laan af Staten, lig det Beløb, som Udstykningsforeningen selv har til Raadighed til Indkøb af en Ejendom, og de kan ogsaa faa et Beløb af Statskassen efter denne Lov her til Indkøb af et Stykke Jord uden Bygninger, det vil altsaa sige, Dele af store Gaarde. Det forekommer mig at være et udmærket Formaal, og jeg tror, det vilde være af stor Betydning, at man i Fremtiden i højere Grad vilde komme ind paa dette: ikke at købe store Gaarde til Udstykning, men købe en Del af Gaardene. Det forekommer mig at være det mest økonomiske, samfundsmæssig set, at man gaar den Vej.

En tredje Vej, hvorefter man kan laane, er denne, at man laaner til Oprettelse af en mindre Gaard ved at indsætte en Andenprioritet i disse smaa Gaarde, efter at de har optaget en Førsteprioritet. Men det forekommer mig, at det er ganske urimeligt, at man her fastholder Bestemmelser, som ikke tilnærmelsesvis er nær saa gode som de, man nu har foreslaaet med det Forslag, som har været til Behandling for et Øjeblik siden. Efter sidstnævnte Forslag

kan man faa et Beløb i anden Prioritet i en saadan Ejendom paa 10 800 Kr. og til en Rente paa 4½ pCt., men efter dette Lovforslag kan man kun faa fra 4 400 Kr. og i ganske enkelte Tilfælde naa op til 5 000 Kr., og saa kræver man, foruden at man kun yder saadanne smaa Beløb alene til Ejendomme, som er omtrent lige saa store som efter den anden Lov, en Rente af 5½ pCt.

Det er givet, at hvis man stiller Befolkningen overfor at vælge mellem disse to Maader at købe og laane paa, saa vælger man selvsagt den første. Der er ingen Tvivl om, at hvis man ikke forandrer det foreliggende Lovforslag, saa det kommer til at ligne det andet, saa faar det ingen Betydning i Fremtiden. Derfor maa jeg for mit Vedkommende, hvis vi skal fremme det foreliggende Lovforslag, anbefale, at vi faar det til Behandling i et Udvalg, for at der kan forhandles om at gøre Betingelserne for Udlaan ensartede med det andet Lovforslags.

Det er ganske urimeligt, at man i Sønderjylland, hvor man tænker sig, at den anden Lov først og fremmest skal virke, skal have saa meget større økonomiske Begunstigelser, end man skal have det her i det øvrige Land. I det gamle Danmark kan man ikke finde sig i, at der gives betydeligt større Begunstigelser til de sønderjyske Landsdele, ikke alene med Hensyn til Laanets Størrelse, men ogsaa gennem 1 pCt. billigere Rente.

Holdgaard: Mit Parti kan tiltræde, at man forlænger den paagældende Lov, og vil gerne virke hen til, at den kan forbedres, saaledes at den virkelig kan bruges. Det har vist sig i de sidste Aar, som det ogsaa er sagt af Ordføreren for Partiet Venstre, at den ikke har kunnet udnyttes. Derfor kan man sige, at den hverken har gjort ondt eller godt. Vi maa nu i et Udvalg søge at finde bedre Former, saa Loven kan gøre den Nytte, som det vel er Meningen den skal gøre.

Ulrich: Det ser lidt aparte ud at foreslaa en Lov forlænget, som i den Tid, den har eksisteret, overhovedet ikke har virket, men da der ikke er nogen Tvivl om, at en saadan Lovgivning vil kunne komme til at gøre godt og gavne, naar den indrettes paa den rette Maade, skal jeg ligesom andre ærede Ordførere henstille, at man i et Udvalg tager denne Sag op til nærmere Overvejelse og søger at faa noget virkelig godt ud af den.